

Afgjort den 19. november 2015

20

Finansministeriet. København, den 4. november 2015.

- a. Finansministeriet anmoder hermed om Finansudvalgets tilslutning til, at såfremt kommunernes korrigerede budgetter for serviceudgifter og anlægsudgifter for 2016 overstiger de rammer, der var forudsat ved indgåelse af aftalen mellem regeringen og KL af 3. juli 2015 om kommunernes økonomi for 2016, nedsættes statens tilskud til kommunerne for 2016 svarende til det beløb, hvormed de korrigerede budgetter måtte overskride de aftalte rammer.
- b. Statens tilskud til kommunerne for 2016 er fastsat til 65,6 mia. kr., jf. akt 147 af 10. juli 2015. Tilskuddet er fastsat på baggrund af de forudsætninger om udgifter og indtægter, der lå til grund for aftalen mellem regeringen og KL af 3. juli 2015. Tilskuddet er efterfølgende forhøjet med 1,0 mia. kr., jf. akt 158 af 3. september 2015.

Det er afgørende, at kommunerne overholder aftaler om økonomien, som regeringen og KL indgår, af hensyn til den overordnede styring af de offentlige udgifter. Det er derfor vigtigt at sikre, at de kommunale udgifter holder sig inden for de aftalte rammer.

Kommunerne har vedtaget budgetterne for 2016 senest den 15. oktober 2015. På baggrund af indberetninger fra kommunerne, udmeldte KL den 15. oktober 2015, at KL's foreløbige oplysninger viste, at kommunerne har budgetteret anlægsudgifterne ca. 200 mio. kr. højere end forudsat i aftalen. Samtidig viste KL's foreløbige oplysninger, at kommunerne har budgetteret serviceudgifterne ca. 50 mio. kr. lavere end aftalt.

Kommunerne indberetter efter budgetvedtagelsen budgetresultatet til Social- og Indenrigsministeriet, som på baggrund heraf foretager en konsolideret opgørelse af de foreløbige budgetter. De foreløbige indberetninger til Social- og Indenrigsministeriet indikerer umiddelbart et samlet set lavere udgiftsniveau end i KL's opgørelse fra 15. oktober 2015. Indberetninger til Social- og Indenrigsministeriet konsolideres fortsat.

De relevante regler vedrørende udbetaling og regulering af bloktilskud til kommuner fremgår af § 14 i lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner, jf. lovbekendtgørelse nr. 798 af 24. juni 2013. Det følger af bestemmelsen i § 14, stk. 7, at finansministeren med Finansudvalgets tilslutning kan forhøje eller nedsætte tilskuddet for tilskudsåret, hvis der sker ændringer i de forhold, der er omtalt i stk. 2 og 3, eller hvis udviklingen i den kommunale økonomi i øvrigt taler herfor.

Bestemmelsens sidste led ”*eller hvis udviklingen i den kommunale økonomi i øvrigt taler herfor*” kan bl.a. anvendes i den situation, hvor kommunernes budgetlægning viser en planlagt udgiftsvækst, som overstiger det niveau, som har dannet udgangspunkt for regeringens aftale med kommunerne og dermed for fastsættelsen af årets bloktilskud. Det er derfor med Finansudvalgets tilslutning muligt at reducere kommunernes bloktilskud og dermed det kommunale udgiftsniveau, hvis de kommunale budgetter viser en overskridelse af det aftalte niveau, jf. bemærkninger til § 14, stk. 7, (dengang stk. 5) i lov nr. 499 af 7. juni 2006 om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner.

Såfremt kommunernes korrigerede budgetter for serviceudgifter og anlægsudgifter for 2016 overstiger de rammer, der var forudsat ved indgåelse af aftalen mellem regeringen og KL af 3. juli 2015 om kommunernes økonomi for 2016, søges der om, at statens tilskud til kommunerne for 2016 nedsættes svarende til det beløb, hvormed kommunernes korrigerede budgetter for serviceudgifter og anlægsudgifter for 2016 overstiger de aftalte udgiftsrammer for 2016.

Der vil være tale om en kollektiv nedsættelse for alle kommuner, dvs. at nedsættelsen fordeles i forhold til det indbyggertal, der ligger til grund for den statsgaranterende udligning for 2016.

Det bemærkes, at det følger af § 14, stk. 5, i lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner, at finansministeren kan beslutte, at en andel af tilskuddet efter stk. 1 på op til 3 mia. kr. alene udbetales til kommunerne, hvis kommunernes budgetterede serviceudgifter for tilskudsåret efter finansministerens vurdering svarer til de forudsætninger, der har ligget til grund for fastsættelsen af tilskuddet. Der er fastsat en ramme for de kommunale serviceudgifter for 2016, hvorefter bestemmelsen kan finde anvendelse, hvis betingelserne er opfyldt.

Det følger derudover af § 14, stk. 6, i lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner, at finansministeren kan beslutte, at en andel af bloktilskuddet på op til 1 mia. kr. kun udbetales til kommunerne, hvis kommunernes budgetterede bruttoanlægsudgifter for tilskudsåret efter finansministerens vurdering svarer til de forudsætninger, der har ligget til grund for fastsættelsen af tilskuddet.

Sanktionsmekanismen finder dog ikke anvendelse i 2016, da der ikke i aftalen for 2016 er fastsat en ramme for de kommunale bruttoanlægsudgifter, idet der med økonomiaftalen for 2016 i stedet er enighed om, at kommunerne foretager en gensidig koordinering af anlægsbudgetterne med henblik på at sikre aftaleoverholdelse i kommunernes budgetter.

Der fremgår således følgende af aftalen: ”*Regeringen og KL er enige om, at kommunernes investeringer i 2016 udgør 16,6 mia. kr. Der er enighed om, at kommunerne foretager en gensidig koordinering af budgetterne med henblik på at sikre, at kommunernes budgetter er i overensstemmelse hermed.*”

På baggrund af ovenstående er det således nødvendigt at søge om Finansudvalgets tilslutning til, at såfremt kommunernes korrigerede budgetter for serviceudgifter og anlægsudgifter for 2016 overstiger de rammer, der var forudsat ved indgåelse af aftalen mellem regeringen og KL af 3. juli 2015 om kommunernes økonomi for 2016, vil statens tilskud til kommunerne for 2016 nedsættes svarende til det beløb, hvormed kommunernes korrigerede budgetter for serviceudgifter og anlægsudgifter for 2016 overstiger de aftalte udgiftsrammer for 2016, jf. § 14, stk. 7.

En regulering af bloktilskuddet træder i stedet for en eventuel tilbageholdelse af en del af det betingede bloktilskud vedr. serviceudgifterne i tilfælde af, at de endelige budgettal for 2016 skulle vise, at budgetterne for serviceudgifterne overstiger det aftalte niveau.

Kommunerne vil forud for en eventuel kollektiv nedsættelse få mulighed for at revurdere de vedtagne budgetter for 2016, så de samlede budgetter for serviceudgifterne og anlægsudgifterne kommer i overensstemmelse med de forudsatte udgiftsrammer. De enkelte kommunalbestyrelser skal i givet fald revurdere deres budget og i fornødent omfang vedtage negative tillægsbevillinger til budgettet.

Social- og Indenrigsministeriet vil i givet fald indhente oplysninger om negative tillægsbevillinger pr. 22. januar 2016.

Hvis de korrigerede budgetter fortsat overstiger de forudsatte udgiftsrammer, vil det kommunale bloktilskud for 2016 blive nedsat tilsvarende. Opgørelsen af en overskridelse vil ske for service og anlæg under ét. Den vil basere sig på de endelige budgetoplysninger fra Danmarks Statistik i januar 2016 justeret for eventuelle indberettede tillægsbevillinger. En modregning vil blive indregnet i 12-delsraterne hurtigst muligt efter, at en endelig opgørelse foreligger.

- c. Særskilt forelæggelse for Finansudvalget sker under henvisning til § 14, stk. 7, i lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner, således at finansministeren gives mulighed for at justere det kommunale bloktilskud for 2016, såfremt kommunernes korrigerede budgetter for 2016 overstiger de aftalte udgiftsrammer.

- e. Med henvisning til ovenstående anmodes der om tilslutning til, at såfremt kommunernes korrigerede budgetter for serviceudgifter og anlægsudgifter for 2016 overstiger de samlede rammer, der var forudsat ved indgåelse af aftalen mellem regeringen og KL af 3. juli 2015 om kommunernes økonomi for 2016, nedsættes statens tilskud til kommunerne for 2016 svarende til det beløb, hvormed de korrigerede budgetter måtte overskride de aftalte rammer.

København, den 4. november 2015

CLAUS HJORT FREDERIKSEN

/ Julie Vig Albertsen

Til Finansudvalget.

Tiltrådt af et flertal i Finansudvalget den 19-11-2015 (udvalget med undtagelse af Enhedslistens, Alternativets og Socialistisk Folkepartis medlemmer, der stemte imod aktstykket)

Alternativets og Socialistisk Folkepartis medlemmer af udvalget udtaler, at Finansministeren gerne vil kunne sænke det samlede bloktilskud, selvom anlægsudgifterne ikke ligger under udgiftsloftet. Den endelige overskridelse i regnskabet vil oftest være lavere end den budgetterede, og samtidig er den budgetterede overskridelse relativ lille på 200 mio. kr. Derudover er de budgetterede serviceudgifter 50 mio. kr. lavere end aftalt. Endelig finder Alternativet og SF ikke, at eventuelle overskridelser af denne størrelse, er til fare for dansk økonomi. Derfor mener Alternativet og Socialistisk Folkeparti, at det er en unødigt stram detailstyring af kommunernes økonomi, som Finansministeren lægger op til, og derfor er Alternativet og SF imod aktstykket.

Efter Enhedslistens opfattelse indebærer budgetlovens udvidelse af de økonomiske sanktionsmuligheder overfor kommuner og regioner et stort skridt i retning af centralisering af den offentlige økonomi. Sanktionerne er endnu et redskab, som regeringen vil bruge til at skære ned på velfærden, hvor der er allermost brug for den. Dette er Enhedslisten grundlæggende imod.

Endvidere bemærker Enhedslisten, at regeringen med dette aktstykke søger opbakning til at gå videre end hvad der er nødvendigt ifølge lovens bogstav. I loven står der udtrykkeligt, at finansministeren kan vælge at tilbageholde en del af bloktilskuddet, hvis kommunernes budgetter overskrider forudsætningerne for aftalen om kommunernes økonomi. Dette indebærer også, at ministeren kan undlade at sanktionere budgetter, der ligger højere end den aftalte ramme.

Erfaringerne med budgetlovens sanktionsregime er, at det skaber budgetkaos. Når enhver overskridelse af budgetterne udløser sanktion vil der opstå underforbrug i kommuner og regioner. Derfor er det efter Enhedslistens opfattelse nødvendigt at tillade kommunerne at budgettere over den aftalte ramme for at det faktiske forbrug kan komme på det niveau, som rammen ligger på.

Derfor er Enhedslisten også imod, at kommunerne skal sanktioneres ved en budgetlægning, der alene går 200 mio. kr. over den aftalte ramme. Endvidere er Enhedslisten imod, at regeringen kan sanktionere kommunerne for et højere end aftalt anlægsniveau, når dette specifikt er udeladt af aftalen om økonomien.

Slutteligt bemærker Enhedslisten, at der efter flere års mindreforbrug, og med flere omgange af store nedskæringer af bloktilskuddet, ikke er behov for yderligere at sanktionere kommunerne økonomisk. Der er derimod behov for, at kommunerne får flere midler, og mere rum til økonomisk selvstyre. Det betyder, at regeringens detailstyring og sanktions-politik må afskaffes og i stedet må kommunerne sættes fri.

På den baggrund stemmer Enhedslisten nej til aktstykket